

«پیوست شماره یک»

نظام نامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ارزی

مصوب جلسه ۱۳۹۳/۴/۱۷ هیئت امنای صندوق توسعه ملی

با استناد به ماده (۸۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، نظام نامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ارزی از محل منابع صندوق توسعه ملی در قالب (۱۲) بخش، (۵۸) بند و (۱۶) تبصره به شرح ذیل می باشد:

بخش اول - تعاریف و مفاهیم

الف - قانون: قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰)

ب - صندوق: صندوق توسعه ملی

ج - هیئت امناء: هیئت امنای صندوق (موضوع بند (ج) ماده (۸۴) قانون)

د - هیئت عامل: هیئت عامل صندوق (موضوع بند (د) ماده (۸۴) قانون)

ه - بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

و - بانک عامل: هر یک از بانک های دولتی و غیردولتی که دارای قرارداد عاملیت با صندوق می باشد.

ز - نظام نامه: نظام نامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ارزی

ح - قرارداد عاملیت: قراردادی است که بر اساس مفاد ماده (۸۴) قانون و نظام نامه، میان صندوق و بانک عامل منعقد و مطابق آن منابع صندوق برای پرداخت تسهیلات در اختیار بانک عامل قرار می گیرد.

ط - توجیه: توجیه فنی، مالی، اقتصادی طرح.

ی - مناطق کمتر توسعه یافته: مناطق موضوع مصوبه شماره ۲۶۲۶۵۰/ت/۴۸۸۷۴ هـ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۸ هیأت وزیران به همراه کلیه نقاط استان های خراسان شمالی، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، آذربایجان غربی، ایلام، سیستان و بلوچستان، کردستان و لرستان.

بخش دوم - مقررات عام

الف - بانک مرکزی موظف است منابع موضوع اجزا یک الی هشت بند (ح) ماده (۸۴) قانون را به حساب صندوق نزد خود به شرح و ترتیبات مندرج در ماده (۸۴) قانون واریز نموده و بدون مجوز کتبی صندوق هیچ وجهی از حساب/ حساب های صندوق برداشت ننماید.

تبصره ۱: بازپرداخت اصل و سود تسهیلات پرداختی از محل منابع صندوق به حساب صندوق نزد بانک مرکزی واریز و مجدداً در جهت اهداف صندوق به کار گرفته خواهد شد.

تبصره ۲: بانک مرکزی موظف است به موجودی حساب صندوق نزد خود، هر سه ماه یکبار سود روزشمار به ارزش مربوطه محاسبه و به حساب صندوق واریز نماید. نرخ سود مذکور معادل میانگین نرخ سود سپرده های بانک مرکزی در بازارهای خارجی تعیین می شود.

«پیوست شماره یک»

نظام نامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ارزی

مصوب جلسه ۱۳۹۳/۴/۱۷ هیئت امنای صندوق توسعه ملی

ب - منابع صندوق در قالب قرارداد عاملیت با رعایت ماده (۸۴) قانون، مفاد این نظامنامه و قوانین بودجه سنواتی، توسط بانکهای عامل به متقاضیان سرمایه گذاری در بخشهای خصوصی، تعاونی و بنگاههای اقتصادی متعلق به مؤسسات عمومی غیردولتی اختصاص می یابد.

ج - بانک مرکزی متعاقب اعلام و اجازه صندوق نسبت به صدور گواهی مسدودی ارزی برای طرحهای تصویب شده در ارکان اعتباری بانکهای عامل اقدام خواهد نمود.

د - متقاضیان استفاده از منابع صندوق نسبت به ارائه طرحهای خود به بانکهای عامل اقدام می نمایند. بانکهای عامل موظفاند در چارچوب اولویت های اعلام شده از سوی صندوق نسبت به پذیرش طرح و فعالیتها اقدام نمایند.

بخش سوم - نوع ارز و واحد پولی محاسبات

الف - واحد پولی محاسبات به دلار آمریکا است.

ب - بانک عامل مکلف است اقرارنامه ای مبنی بر درک و پذیرش ریسک تغییرات نرخ ارز از متقاضی دریافت و در پرونده اعتباری او درج نماید.

بخش چهارم - فعالیت های قابل قبول

فعالیت های واجد اولویت پرداخت تسهیلات ارزی صندوق مصوب هیئت امناء به شرح (پیوست شماره ۳) تعیین شده است. تبصره: طرح ها و فعالیت های سرمایه گذاری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با رعایت اساسنامه صندوق و این نظامنامه بلامانع است.

بخش پنجم - اشخاص مجاز

اشخاص مجاز به عنوان متقاضی استفاده از تسهیلات صندوق عبارتند از:

الف - تمام اشخاص حقیقی ایرانی دارای اهلیت و مجوزهای قانونی لازم از مراجع ذی ربط که بر اساس مقررات بانک مرکزی منعی برای دریافت تسهیلات بانکی ندارند.

ب - تمام اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی ثبت شده در ایران و بنگاههای اقتصادی متعلق به مؤسسات عمومی غیردولتی دارای اهلیت که مطابق اساسنامه خود فعالیت نموده و بر اساس مقررات بانک مرکزی منعی برای دریافت تسهیلات بانکی ندارند.

تبصره ۱: پرداخت تسهیلات به مؤسسات و شرکتهایی مجاز است که حداقل هشتاد درصد (۸۰٪) سهام یا سهم الشرکه آنها مستقیم و یا با واسطه اشخاص حقوقی متعلق به اشخاص حقیقی باشد.

تبصره ۲: پرداخت تسهیلات به اشخاص حقوقی و بنگاههای اقتصادی که صرف نظر از نوع مالکیت، بیش از بیست درصد (۲۰٪) اعضاء هیئت مدیره آنها توسط مقامات دولتی تعیین می شوند، ممنوع است.

«پیوست شماره یک»

نظام نامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ارزی

مصوب جلسه ۱۳۹۳/۴/۱۷ هیئت امنای صندوق توسعه ملی

تبصره ۳: مؤسسات و شرکت‌هایی که اکثریت مطلق سهام آن‌ها متعلق به مؤسسات عمومی و عام‌المنفعه نظیر موقوفات، صندوق‌های بیمه‌ای و بازنشستگی و مؤسسات خیریه عمومی است، در حکم مؤسسات و شرکت‌های متعلق به نهادهای عمومی غیردولتی هستند.

ج - مؤسسات و شرکت‌هایی که به صورت مشترک با سرمایه‌گذاران خارجی فعالیت می‌نمایند.

د - خریداران خارجی کالاها و خدمات ایرانی در بازارهای هدف صادراتی.

تبصره: تسهیلات مذکور صرفاً برای خرید کالا و خدمات ایرانی در قالب اعتبار خریدار خواهد بود.

هـ - صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی (منوط به ارائه تأییدیه کمیته ماده ۱۹ آیین‌نامه اجرایی حمایت‌های دولت از صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی).

و - استفاده مجدد از منابع صندوق توسط اشخاص حقیقی و حقوقی منوط به بازپرداخت اقساط و تسویه کامل تسهیلات اعطایی قبلی می‌باشد.

بخش ششم - نرخ بازده مورد انتظار

نرخ بازده (IRR) طرح‌های تولیدی و سرمایه‌گذاری برای بخش آب و کشاورزی حداقل ده درصد (۱۰٪) و برای سایر بخش‌ها و زیربخش‌ها حداقل پانزده درصد (۱۵٪) تعیین می‌گردد.

بخش هفتم - سود، وجه التزام

الف: حداقل نرخ سود مورد انتظار تسهیلات اعطایی به اشخاص مجاز به شرح زیر خواهد بود:

- برای موارد عام معادل شش درصد (۶٪) در سال، برای صنایع بالادستی نفت، گاز و پتروشیمی هشت درصد (۸٪) در سال و برای بخش آب و کشاورزی و مناطق کمتر توسعه یافته چهار درصد (۴٪) در سال.

ب - وجه التزام طبق آخرین مقررات و آیین‌نامه‌های ابلاغی از سوی بانک مرکزی خواهد بود.

تبصره: سود تسهیلات اعطایی از تاریخ برداشت منابع از حساب صندوق نزد بانک مرکزی محاسبه و توسط بانک عامل پرداخت می‌گردد.

بخش هشتم - سایر الزامات

الف - تسهیلات ارزی اعطایی به هر طرح از محل منابع صندوق حداکثر معادل بخش ارزی هزینه‌های سرمایه‌گذاری طرح خواهد بود.

ب - به استناد تبصره (۲) ذیل بند (ط) ماده (۸۴) قانون، اعطای تسهیلات موضوع این نظام‌نامه فقط به صورت ارزی است و سرمایه‌گذاران استفاده‌کننده از این تسهیلات اجازه تبدیل ارز به ریال را در بازار داخلی ندارند. این موضوع باید در قرارداد

«پیوست شماره یک»

نظام نامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ارزی

مصوب جلسه ۱۳۹۳/۴/۱۷ هیئت امنای صندوق توسعه ملی

بانک عامل با متقاضی استفاده کننده از منابع صندوق تأکید و ضمانت اجرایی مناسب نیز برای آن پیش بینی شود.

تبصره: گشایش اعتبار اسنادی داخلی ارزی و یا هرگونه روش پرداخت دیگری که منجر به پرداخت ارز در داخل کشور شود، ممنوع است.

ج - سقف های مجاز تسهیلاتی صندوق برای اشخاص حقیقی و حقوقی در چارچوب مفاد قرارداد عاملیت منعقد و در صورت عدم تصریح در آن، در چارچوب مقررات بانک مرکزی خواهد بود.

د - رعایت مفاد قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات های مستقیم، مصوب ۱۳۹۱/۰۵/۰۱، برای تمام استفاده کنندگان از تسهیلات موضوع این نظام نامه الزامی است.

ه - اعطای تسهیلات به اشخاص حقوقی مجاز، مشروط به آن است که نسبت حقوق صاحبان سهام به مجموع دارایی های شرکت (نسبت مالکانه) در زمان تسلیم درخواست به بانک عامل و هر مقطع زمانی از بیست درصد (۲۰٪) کمتر نباشد.

و - منابع صندوق صرفاً در چارچوب اولویت های اعلام شده از طرف صندوق به طرح ها و فعالیت های دارای توجیه اختصاص خواهد یافت.

ز - بانک عامل ملزم به دقت در برآورد دقیق و صحیح از میزان کل هزینه مورد نیاز فعالیت یا طرح در تمامی مراحل طراحی، ساخت و بهره برداری می باشد، بطوریکه فعالیت یا طرح با اعتبار اختصاص یافته در مدت زمان پیش بینی شده در قرارداد فی مابین متقاضی و بانک عامل به اتمام برسد. در صورت عدم تکمیل طرح یا فعالیت، صندوق مسئولیتی در قبال تأمین اعتبارات تکمیلی اینگونه طرح ها و فعالیت ها نخواهد داشت.

ح - پرداخت تسهیلات به بنگاه های اقتصادی متعلق به مؤسسات عمومی غیردولتی و شرکت های تابعه و وابسته در سقف بیست درصد (۲۰٪) منابع صندوق مجاز است.

ط - بانک مرکزی موظف است بر اساس مفاد قرارداد عاملیت صندوق با بانک عامل، در صورت تأخیر بانک عامل در بازپرداخت اقساط مربوط به تسهیلات صندوق، حسب اعلام صندوق نسبت به برداشت مبلغ اصل، سود و وجه التزام تسهیلات پرداختی به نفع صندوق، از حساب/حساب های بانک عامل اقدام نماید.

بخش نهم - سهم آورده متقاضی

الف - سهم آورده متقاضی اعم از شخص حقیقی یا حقوقی در هر طرح حداقل معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) کل هزینه های ریالی و ارزی طرح بر مبنای ارزیابی فنی، مالی و اقتصادی بانک عامل خواهد بود.

تبصره: سهم آورده متقاضی نمی تواند از محل منابع استقراضی وابسته به طرح باشد.

ب - سهم آورده متقاضی در طرح های تعاونی حداقل معادل بیست درصد (۲۰٪) کل هزینه های ارزی و ریالی طرح خواهد بود.

«پیوست شماره یک»

نظام نامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ارزی

مصوب جلسه ۱۳۹۳/۴/۱۷ هیئت امنای صندوق توسعه ملی

ج - سهم آورده متقاضی در طرح‌های بخش آب و کشاورزی حداقل معادل بیست درصد (۲۰٪) کل هزینه‌های ارزی و ریالی طرح خواهد بود.

د - سهم آورده متقاضی برای طرح‌های صادراتی اعم از صادرات کالا و خدمات حداقل معادل بیست درصد (۲۰٪) کل هزینه‌های ارزی و ریالی طرح خواهد بود.

ه - سهم آورده متقاضی در مناطق کمتر توسعه یافته حداقل ده درصد (۱۰٪) کل هزینه‌های ارزی و ریالی طرح خواهد بود.

و - سهم آورده بنگاه‌های اقتصادی وابسته به مؤسسات عمومی غیردولتی حداقل سی درصد (۳۰٪) هزینه‌های ارزی و ریالی طرح خواهد بود.

ز - سهم آورده متقاضی جهت استفاده از تسهیلات سرمایه در گردش حسب مورد در قرارداد عاملیت با بانک‌های عامل توسط هیئت عامل مشخص می‌شود.

تبصره: اولویت پرداخت تسهیلات به طرح‌هایی است که سهم آورده متقاضی و اشتغال‌زایی بیشتری داشته باشند (به استثنای طرح‌های مربوط به مناطق کمتر توسعه یافته).

بخش دهم - مدت تسهیلات

الف - مدت زمان لازم برای دوره اجرا تا بهره‌برداری آزمایشی از طرح‌ها حداکثر سه (۳) سال، دوره تنفس حداکثر شش (۶) ماه و دوره بازپرداخت تسهیلات اعطایی حداکثر پنج (۵) سال خواهد بود. در هر حال با احتساب مجموع دوره‌های اجرا، تنفس و بازپرداخت نایستی از هشت (۸) سال تجاوز نماید.

تبصره ۱: هیأت عامل می‌تواند مدت زمان لازم برای دوره اجرا و بازپرداخت طرح‌های واقع در مناطق کمتر توسعه یافته را در مجموع حداکثر دو (۲) سال بیشتر از مدت زمان‌های مذکور در این بند تعیین نماید.

تبصره ۲: مجموع دوره تأمین مالی برای اعطای تسهیلات خرید در قالب اعتبار خریدار به طرف‌های خریدار کالا و خدمات ایرانی (موضوع جزء (۳) بند (ط) ماده ۸۴ قانون) حداکثر دو (۲) سال و برای صدور خدمات فنی - مهندسی (موضوع جزء (۲) بند (ط) ماده (۸۴) قانون) با توجه به نوع و ماهیت آن حداکثر هشت (۸) سال (با تشخیص بانک عامل) تعیین می‌گردد.

تبصره ۳: پرداخت تسهیلات از منابع صندوق توسط بانک عامل، به فعالیت‌ها و طرح‌های مصوب در ارکان اعتباری بانک عامل، بسته به ماهیت فعالیت به صورت یکجا (دفعه‌تاً واحد) و یا مرحله‌ای و متناسب با پیشرفت فیزیکی هر طرح صورت خواهد گرفت.

ب - در صورتی که تسهیلات پرداختی به صورت تلفیقی (منابع داخلی بانک عامل و منابع صندوق) باشد، شرایط و ضوابط موضوع این نظام‌نامه (اعم از نرخ سود، سهم آورده، مدت زمان بازپرداخت و...) صرفاً ناظر به منابع صندوق بوده و بانک

«پیوست شماره یک»

نظام نامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ارزی

مصوب جلسه ۱۳۹۳/۴/۱۷ هیئت امنای صندوق توسعه ملی

عامل می تواند در مورد بخشی از منابع که خارج از منابع صندوق تجهیز نموده است وفق ضوابط و مقررات خود عمل نماید.

بخش یازدهم - مسئولیت ها و تعهدات بانک عامل

الف- صندوق می تواند در قرارداد عاملیت، بانک های عامل را ملزم به رعایت موارد ذیل نماید:

الف-۱- ایجاد واحد پذیرش، بررسی و نظارت بر طرح های متقاضیان سرمایه گذاری.

الف-۲- تجهیز واحدهای پذیرش، بررسی و نظارت از نظر تخصص های فنی، مالی و اقتصادی مورد نیاز.

الف-۳- اطلاع رسانی به هنگام، کافی و عام دستورالعمل ها و مقررات مربوط به اعطاء و بازپرداخت تسهیلات از منابع صندوق

به متقاضیان و نیز اطلاع رسانی در خصوص طرح های مصوب از طریق تارنمای بانک عامل.

الف-۴- اعتبارسنجی و احراز اهلیت متقاضیان دریافت تسهیلات از منابع صندوق.

الف-۵- تکمیل و ارسال خلاصه ای از اطلاعات طرح های مصوب دارای توجیه.

ب - ارزیابی گزارش توجیه طرح و تصویب یا رد آن در ارکان اعتباری بانک عامل.

ج - احراز کفایت بازدهی طرح ها به میزانی که از حداقل نرخ بازده مندرج در این نظام نامه کمتر نباشد.

د - انعقاد قرارداد تأمین مالی طرح های مصوب با متقاضی پس از اعلام صندوق.

هـ - احراز اطمینان از تأمین منابع ریالی مورد نیاز طرح توسط متقاضی، منابع داخلی بانک و یا هر ساز و کار دیگر.

و - نظارت بر نحوه مصرف تسهیلات اعطایی و حصول اطمینان از صرف آن در محل پیش بینی شده و همچنین نظارت بر

پیشرفت فیزیکی و مالی طرح ها و ارسال گزارش های ادواری (سه ماهه، شش ماهه، سالانه و حسب مورد) به صندوق.

ز - بانک عامل متعهد می شود اقساط سررسید شده در هر ماه اعم از اصل و سهم سود صندوق، طی هر ماه حداکثر تا پنجم ماه

بعد به همان ارز تسهیلات پرداختی به حساب صندوق واریز و اعلامیه واریزی را به صندوق ارسال نماید. در صورت عدم

واریز اقساط سررسید شده هر ماه تا زمان مذکور، بانک عامل متعهد می شود علاوه بر پرداخت اصل و سود تسهیلات، وجه

التزام را براساس نرخ که مقررات و آیین نامه های ابلاغی از سوی بانک مرکزی مقرر می دارد به صندوق پرداخت نماید.

تبصره: بانک عامل با امضای قرارداد عاملیت به صندوق وکالت می دهد در صورت تأخیر بانک عامل در بازپرداخت اقساط

مربوط به تسهیلات صندوق، معادل مبلغ اصل، سود و وجه التزام تسهیلات به همان ارز تسهیلات پرداختی را از حساب/

حساب های بانک عامل نزد بانک مرکزی برداشت نماید. بانک مرکزی موظف است در برداشت از حساب بانک های عامل و

بدهکار نمودن آنها اولویت را به مطالبات صندوق بدهد.

ح - به منظور جلوگیری از تضییع منابع صندوق و حصول اطمینان از مصرف بهینه آن منطبق با درخواست های واصله، بانک

عامل موظف است تمهیدات لازم را از طریق کارشناسان یا مشاوران ذی صلاح جهت اطمینان از مناسب بودن قیمت موضوع

«پیوست شماره یک»

نظام نامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ارزی

مصوب جلسه ۱۳۹۳/۴/۱۷ هیئت امنای صندوق توسعه ملی

پرو فرما بکار گرفته و ضمانت اجرایی لازم، اعم از دریافت سود و کلیه خسارت‌های وارده را در قرارداد خود با متقاضی پیش‌بینی نماید.

ط - آگاه نمودن مشتریان و تشریح ریسک و شیوه پوشش ریسک‌های محتمل و موجود از جمله ریسک تغییرات برابری نرخ ارزها در دوران تأمین مالی و سایر موارد مرتبط قبل از انعقاد قرارداد توسط بانک عامل الزامیست.

ی - مدیر عامل و اعضای هیئت مدیره بانک عامل مسئولیت اجرای کلیه تعهدات مندرج در قرارداد عاملیت که بر اساس این نظام‌نامه تنظیم می‌شود را داشته و نیز با امضاء قرارداد عاملیت پاسخگویی نسبت به تصمیمات اتخاذ شده در رابطه با منابع صندوق در دوره تصدی خود را پذیرفته و به عهده می‌گیرند.

بخش دوازدهم - سایر

الف - خرید دانش فنی و ورود ماشین آلات و تجهیزات انباری (stock) نو و دست اول از محل تسهیلات صندوق در صورت انطباق مشخصات آن با هدف طرح و استانداردهای فنی با تأیید دستگاه اجرایی ذی‌ربط و بانک عامل و همچنین وجود گارانتی معتبر از سوی شرکت سازنده بلامانع است.

ب - صادرکنندگانی که نسبت به انعقاد قرارداد صدور کالاها و خدمات با شعب یا نمایندگی‌های خود یا خریدارانی که وابسته یا تابع آنها هستند، اقدام می‌کنند، مشمول استفاده از تسهیلات صندوق نخواهند بود.

ج - متقاضیان استفاده از تسهیلات صندوق می‌توانند مخاطرات نوسانات نرخ برابری ارزها در مقابل یکدیگر را با استفاده از ساز و کار پیش‌بینی شده در ماده (۷۲) قانون برای مبلغ تسهیلات ارزی دریافتی پوشش دهند. در صورت عدم پوشش، آثار ریسک نوسانات بر عهده استفاده‌کننده از تسهیلات خواهد بود.

د - نحوه عمل در موارد غیرمصرح در این نظام‌نامه، تابع اساس‌نامه صندوق موضوع ماده (۸۴) قانون و سیاست‌های پولی و ارزی ابلاغی بانک مرکزی خواهد بود.